

УДК 619:614.31:635.5:579.873:636.2

**БІОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ БІЛКІВ М'ЯСА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ
ХУДОБИ ПРИ УРАЖЕННІ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ**

В.В.ОЛІФІРЕНКО – к.в.н., доцент

При порівнянні величин біологічної цінності білків, визначених методом амінокислотного скору, якість білків визначається недостатньо, оскільки цей метод не враховує ступеню доступності амінокислот.

Біологічна цінність характеризує взаємодію продукту, специфічного за своїм хімічним складом, фізико-хімічній структурі та фізичній формі з організмом, що має свою специфіку, з-за якої один й той продукт може мати для нього різну біологічну цінність.

Враховуючи цей факт харчові продукти, у тому разі й м'ясні окрім біохімічного й фізико-хімічного визначення якісних показників підлягають біологічній оцінці з використанням біологічних моделей. Найбільш перспективними є мікробіологічні. Метод, з використанням в'ійчастої інфузорії Тетрахимена пириформис, розроблений Н.Г.Беленькім, В.Я.Шаблієм (1987), відноситься до найбільш вдалих. Цей метод не тільки доповнює інші, але й дозволяє отримати повну ветеринарну-санітарну характеристику харчового продукту, найбільш вдало відображає його специфічні біологічні властивості.

Використання Тетрахимени пириформис для біологічної оцінки зумовлено тим, що у більшості випадків цей тест – організм реагує надію тих чи інших хімічних та біологічних факторів адекватно вищим тваринам. Крім того використання останніх у ряді випадків не є можливим з тих, або інших економічних обставин, трудомісткості та безпечності, у той час як використання в'ійчастої інфузорії дозволяє швидко отримати необхідну інформацію.

Результати досліджень з біологічної оцінки м'яса хворих на туберкульоз тварин за допомогою тест-об'єкту викладенні у таблиці та рисунках 1, 2.

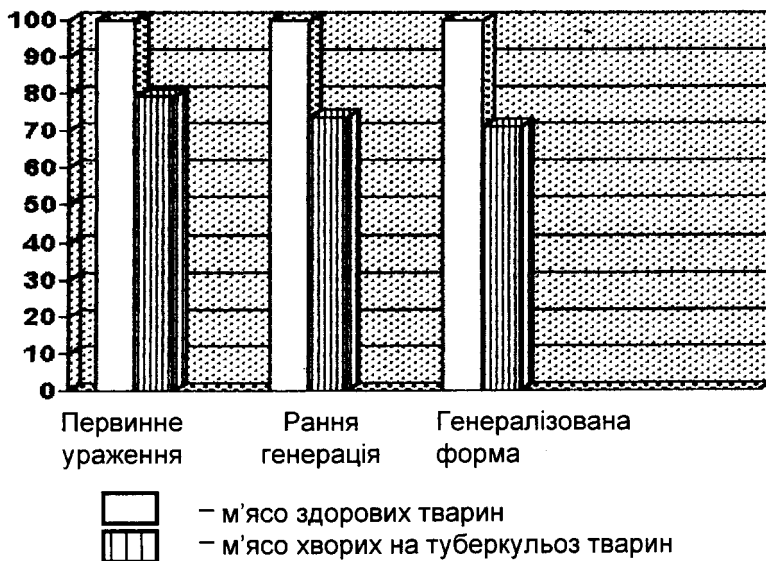

Рисунок 1 – Відносна біологічна цінність м'яса хворих на туберкульоз тварин (ВБЦ)

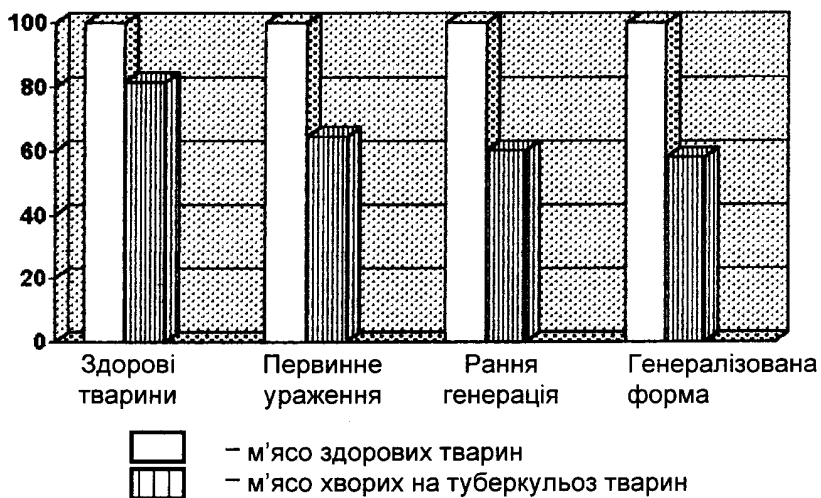

Рисунок 2 – Порівняльна біологічна цінність м'яса хворих на туберкульоз тварин (ПЦБ)

З наведених даних видно, що ріст інфузорії на поживних середовищах з додаванням м'яса здорових та хворих на туберкульоз тварин не однаковий, що відобразилося на величині відносної біологічної цінності (ВБЦ).

Ріст інфузорії на поживному середовищі з доданням м'яса туберкульозних тварин також був не однаковим й знаходився у прямій залежності від ступеню ураження туберкульозом. М'ясо тварин з ранньою генералізацією у одному з органів хоч і займає середнє значення (рис.1), але за показниками наближається до м'яса, отриманому від тварин хворих на генералізовану форму туберкульозу.

Відносна біологічна цінність м'яса хворих на туберкульоз тварин знизилась знаходячись у межах 75,2; 73,7; та 71,2% в залежності від ступеню ураження (табл., рис.1).

Порівняльна біологічна цінність (ПБЦ) м'яса здорових та хворих на туберкульоз по відношенню до стандарту за котрий береться білок цільного курячого яйця також не була однаковою та склала для м'яса здорових тварин 81,6%, а для тварин хворих на туберкульоз 64,6; 60,1 та 58,1 % відповідно, залежності від ступеню ураження туберкульозом (табл., рис.2.).

Зниження відносної та порівняльної біологічної цінності м'яса тварин, хворих на туберкульоз, дає підстави вважати, що при туберкульозі значно погіршується якість м'яса. Найбільш наявне погіршення біологічної цінності відзначається у м'ясі, отриманому від тварин з ранньою генералізацією туберкульозного процесу та при генералізованій формі туберкульозу.

Таким чином, м'ясо тварин з ранньою генералізацією за своїми показниками наближається до генералізованої форми туберкульозу, й не може задовольняти біологічну потребу організму у білках. Таке м'ясо може бути використано на харчові цілі лише як білкова добавка до збалансованих у біологічному відношенню м'ясних продуктів.

Використання в'їчної інфузорії Тетрахимена пириформис у біологічних дослідженнях є перспективним, особливо в умовах с.-г. виробництва, де як правило, відсутні можливості для проведення досліджень на вищих тваринах й спеціалісти на практиці вимушені використовувати хімічні, фізичні та інші методи, які не завжди дають дані, що співпадають з результатами біологічної оцінки безпосередньо на живому організмі.

Таблиця 1 – Біологічна цінність білків м'яса тварин, хворих на туберкульоз

Зразки м'яса	Групи тварин	Вміст азоту у наважці, мг											
		Кількість інфузорій у 1 мл субстрату * 10				ВБЦ, %				ПБЦ, %			
		0,15	0,3	0,6	Серед.	0,15	0,3	0,6	Серед.	0,15	0,3	0,6	Серед.
Здорові тварини	Без обмежень	27,4	38,7	52,1	39,4	100	100	100	100	87,3	60,67	78,5	81,6
Хворі тварини	Первинне ураження	18,9	31,3	43,6	31,2	69,0	80,9	83,7	79,2	60,19	66,17	63,8	64,6
	Рання генералізація	17,8	28,2	41,1	29,03	64,9	72,9	78,9	73,7	56,7	59,6	62,1	60,1
	Генералізована форма	16,7	28,0	39,5	28,06	60,9	72,3	75,8	71,2	53,2	59,2	59,7	58,1
Стандартний білок		31,4	47,3	66,2	48,3	-	-	-	-	100	100	100	100

УДК 636.082:636.22/28

СХРЕЩУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ДОСЯГНУТОГО РІВНЯ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ І ВІДГОДІВЕЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ГУСЕЙ

І.В.ОСАДЧУК – к.с.-г.н., доцент

Сучасне промислове птахівництво базується на використанні помісної та гібридної птиці, яку одержують в результаті міжпородних та міжлінійних схрещувань спеціалізованих порід і ліній. Помісні та гібридні гуси швидше ростуть, краще оплачують корми, мають більш високу життєздатність. На товарних фермах чистопорідні гуси дають на 15% м'яса менше в порівнянні з гібридними (1)

Академік Н.П. Дубінін писав, що вихідний матеріал для еволюції і селекції тварин створюється двома основними шляхами. Перший є постійний процес появи мутацій, що веде до виникнення нових вихідних властивостей в популяції. Другий шлях – це різні види